

ва кръвьтъ и прѣвожда ся главата и челоуѣкъ пухти отъ гордостъ и ся опива отъ мщеніето; а на всички тѣзи живы образы природата ся вижда подписана «сѣздатель.»

Природата е която тя кара да земешъ изначала слогъ умѣренъ спрямо онѣзъ отъ които имашъ нуждѣ. Природното желаніе да привлечешъ и да свържешъ и да направишъ благосклоненъ къмъ тебе сѣдника си или слушателя си, свиваніето на дълбокопотресенѣтъ душѣ, която ся приготвя да излѣе страститѣ които ѣхъ притискатъ, тѣ сѣ първитѣ учители на искуството.

Истата природа е която вдѣхнува по нѣкога обрати внезапны и грѣмомѣтны; силната страсть, належащата опасность извыкватъ въображеніето тутакси. Така единъ воевода на първитѣ Калыфы, като видѣлъ войскѣтъ си че търтила да бѣга. — Кѣдѣ тичате? извыкалъ, непріятелитѣ не сѣ на тѣзъ странѣ. Казахъ ви че Калифа го убихъ, но що има отъ това? какво бива ако той е между живитѣ или между мрѣвитѣ? Господъ е живъ и выгледа; напредъ!

Ще каже че природата е която вдѣхнува и туря подъ правила краснорѣчіето; и ако е казано нѣкога че поетитѣ ся раждатъ таквызъ, а вѣститѣ, т. е. ораторитѣ ставатъ чрѣзъ изучваніе и прѣговаряніе, това е речено тогазы когато вече краснорѣчіето было принудено да ся подчини на правила, да проучи законитѣ, духътъ на сѣдницитѣ и методътъ на врѣмето.

Всякога правилата идѣтъ подиръ искуството. Първый който събралъ законитѣ на реторикѣтъ, е Тизій, но първитѣ нейны правила сама природата ги е приложила.

Испослѣ Платонъ въ Горгіѣхъ казва че ораторътъ трѣба да има остроуміе на діалектикъ, разсѣжденіе на философъ, слогъ почти поетическый, а гласъ и манеры на изященъ актеръ.

По послѣ Аристотель показва че истинната философія е потаенныйтъ водителъ на ума въ всичкитѣ искуства, той раскопа изворитѣ на краснорѣчіето въ реторикѣтъ си, и показа че діалектиката е основа на искуството да убѣждава нѣкой, а основа на краснорѣчіето е способността да ся доказва.